

Udskriftsdato: 2. januar 2026

VEJ nr 9586 af 14/07/2008 (Historisk)

Vejledning om kompetencevurdering i den lægelige videreuddannelse

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundhedsstyrelsen, j.nr. 7-702-03-86/1

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 96 af 02/02/2018 - VEJ nr 10024 af 08/12/2021

Vejledning om kompetencevurdering i den lægelige videreuddannelse

1. Indledning

I henhold til § 6, stk. 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger udarbejder Sundhedsstyrelsen vejledninger for evaluering og kompetencevurdering af den enkelte uddannelsessøgende.

Vejledningen gælder for uddannelsesforløb i såvel basisuddannelsen som i introduktions- og hoveduddannelsen efter 2003 uddannelsesordningen.

Vejledningen indeholder rammer og hovedprincipper for kompetencevurderingen med særlig vægt på de situationer, hvor kompetencer ikke opnås som planlagt eller hvor uddannelsesforløbet ikke kan godkendes.

2. Uddannelsesplan

I henhold til § 3 stk. 3 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1256 af 25. oktober 2007 om lægers kliniske basisuddannelse og § 4 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger, udarbejder ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende læge inden for rammerne fastsat i uddannelsesprogrammet, en individuel uddannelsesplan.

Uddannelsesplanen er en individualisering af uddannelsesprogrammet til den uddannelsessøgende læge, hvor indsatsområder er identificeret og en plan for, hvornår og hvordan kompetencerne konkret erhverves på det enkelte uddannelsessted, herunder også i forbindelse med kurser og eventuelt fokuserede ophold.

Uddannelsesplanen har til formål at understøtte kompetenceudviklingen ved at rette fokus i uddannelsesforløbet mod erhvervelse af kompetencer i takt med udviklingen af den uddannelsessøgende læges aktuelle kompetenceniveau og i takt med afdelingens mulighed for at give uddannelsesstilbud.

Uddannelsesplanen for det enkelte uddannelsessted skal angive, hvilke obligatoriske kurser, den enkelte læge skal deltage i under den aktuelle ansættelse. Hvis tidspunkt for afholdelse af et obligatorisk kursus ikke kendes ved udarbejdelse af uddannelsesplanen, skal det fremgå på hvilket tidspunkt deltagelse i kurset senest skal være besluttet. Ansættelsesstedet har sammen med den uddannelsessøgende læge ansvar for, at alle obligatoriske kurser er gennemført og godkendt inden afslutningen af uddannelsesforløbet.

Uddannelsesplanen udarbejdes i fællesskab af ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende læge umiddelbart efter tiltrædelse i hvert uddannelseselement. Uddannelsesplanen skal foreligge godkendt af både ansættelsessted og den uddannelsessøgende læge senest 14 dage efter første ansættelsesdag i den kliniske basisuddannelse og senest 4 uger efter første ansættelsesdag i intro- og hoveduddannelsesforløb.

Uddannelsesplanen er et dynamisk værktøj, og ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende læge har et fælles ansvar for at uddannelsesplanen løbende udvikles og justeres. Mindre justeringer af uddannelsesplanen kan aftales mundtligt mellem den uddannelsessøgende og vejleder.

Hvis der i et uddannelsesforløb indgår flere uddannelseselementer, skal gennemførelsen af hvert uddannelseselement være godkendt senest ved påbegyndelsen af ansættelse i næste element.

Undtagelse herfra kan kun ske, såfremt der mellem ansættelsesstederne for de pågældende uddannelseselementer indgås aftale herom og der udarbejdes justeret uddannelsesplan, som godkendes af begge ansættelsessteder og den uddannelsessøgende læge, jf. afsnit 5.

For de problematiske forløb, hvor en flytning af en kompetence til et andet uddannelseselement er nødvendig, inddrages Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

3. Evaluering af den uddannelsessøgende læge

Under hvert element af uddannelsesforløbet har ansættelsesstedet ansvar for, at den uddannelsessøgende læge løbende evalueres. Både ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende har pligt til at være opmærksom på, om opnåelse af kompetencer sker som planlagt i uddannelsesplanen.

Karrierevejledning indgår som en del af evalueringen af den uddannelsessøgende læge, som er beskrevet i målbeskrivelsen for den kliniske basisuddannelse, i specialernes målbeskrivelser og i det enkelte uddannelsesprogram.

Karrierevejledningen skal være med til at sikre, at lægen foretager det bedste valg i forhold til muligheder og kompetencer inden for den fastsatte tidsramme i den lægelige videreuddannelse jf. Sundhedsstyrelsens vejledning ”Karrierevejledning i den lægelige videreuddannelse”.

I forbindelse med den løbende uddannelsesproces er det vigtigt, at enhver aftale eller lign. mellem den uddannelsessøgende læge og ansættelsesstedet, der er af betydning for uddannelsesforløbet og erhvervelse af kompetencer, foreligger dokumenteret i skriftlig form. Ansættelsesstedet har ansvaret for, at den efter omstændighederne nødvendige dokumentation foreligger. Den uddannelsessøgende skal altid have mulighed for at kommentere den skriftlige dokumentation.

4. Dokumentation

Alle opnåede kompetencer, der er knyttet til det enkelte uddannelseselement jf. uddannelsesprogrammet, skal attesteres af den uddannelsesansvarlige læge i logbogen med dato og underskrift ud for hver enkelt kompetence. Der skal afsluttes med stempel/afdelingens stempel og læselig underskrift for hvert uddannelseselement.

Hvis alle planlagte kompetencer i det pågældende uddannelseselement ikke erhverves, skal der indgås ny aftale mellem den uddannelsessøgende og de pågældende afdelinger. Logbog, evt. indgåede aftaler, attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement og godkendt teoretisk uddannelse er den formelle dokumentation for at kunne søge om hhv. tilladelse til selvstændigt virke og speciallægeanerkendelse.

5. Justering af uddannelsen

Hvis kompetencer ikke opnås som planlagt, har ansættelsesstedet ansvaret for at uddannelsesplanen justeres. Den justerede plan skal angive hvornår og hvordan manglende kompetencer kan opnås.

Vurderer ansættelsesstedet, trods én eller flere justeringer af uddannelsesplanen, at der er risiko for at kompetencerne i henhold til uddannelsesprogrammet ikke kan opnås indenfor den fastsatte tidsramme indkalder ansættelsesstedet til en samtale med den uddannelsessøgende læge. Den uddannelsessøgende læge skal på forhånd orienteres om temaet for mødet og tilbydes mulighed for at have en bisidder med til samtalen. På grundlag af samtalen udarbejder ansættelsesstedet en justeret uddannelsesplan og et referat af samtalen. Uddannelsesplan og referat skal foreligge senest 2 uger efter samtalen og godkendes af den uddannelsessøgende læge.

Hvis der ikke kan opnås enighed om den justerede uddannelsesplan skal sagen forelægges for Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse som træffer afgørelse om uddannelsesplanen.

Ansættelsesstedet fastlægger en tidsplan for opfølgende samtaler mellem ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende samt evt. bisidder. Første samtale skal være afholdt senest 6 uger efter justering af uddannelsesplanen. Ved denne samtale vurderes, om de aftalte kompetencer er eller forventes opnået som planlagt samt om eventuelle øvrige aftaler er overholdt.

Hvis ansættelsesstedet og/eller den uddannelsessøgende læge vurderer, at det ikke er muligt at opnå en eller flere kompetencer på det pågældende uddannelsessted, orienteres Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse med henblik på eventuel justering af uddannelsesprogrammet for den pågældende afdeling, samt justering af uddannelsesforløbet og uddannelsesplanen for den uddannelsessøgende læge.

5.1 Kompetencer opnået som planlagt

Hvis det ved den opfølgende samtale konstateres, at kompetencer er opnået som planlagt i den justerede uddannelsesplan, så fortsætter den uddannelsessøgende læge uddannelsesforløbet efter den justerede uddannelsesplan og der foretages løbende evaluering af den uddannelsessøgende læge.

5.2 Kompetencer ikke opnået som planlagt

Hvis det ved den opfølgende samtale konstateres, at kompetencer ikke er opnået som planlagt, er mulighederne følgende:

5.2.1 Kompetencer, der kan opnås ved yderligere justering af uddannelsesplan

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at manglende kompetencer kan opnås ved justering af uddannelsesplanen, justeres planen som beskrevet ovenfor.

5.2.2 Kompetencer, der ikke kan opnås indenfor planlagt tid

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at manglende kompetencer ikke kan opnås indenfor den planlagte tid til uddannelseselementet er der følgende muligheder:

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under næste delelement af ansættelsen

Vurderer ansættelsesstedet, efter drøftelse med den uddannelsessøgende læge, at manglende kompetencer kan opnås i det næste delelement af uddannelsen, kan ansættelsesstedet aftale med ansættelsesstedet for næste delelement, at opnåelse af de manglende kompetencer skal indgå i uddannelsesplanen for næste delelement. Aftalen mellem de to ansættelsessteder skal foreligge skriftlig.

Det oprindelige ansættelsessted sender aftalen til Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, som godkender aftalen.

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under forlænget ansættelse på samme afdeling

Vurderer ansættelsesstedet, efter drøftelse med den uddannelsessøgende læge, at manglende kompetencer bedst opnås ved forlængelse af ansættelsen, kan der indgås aftale herom. Aftalen skal være skriftlig og indeholde en justeret uddannelsesplan med plan for hvornår og hvordan de manglende kompetencer opnås. Den forlængede ansættelse skal godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under forlænget ansættelse på anden afdeling

Vurderer ansættelsesstedet og den uddannelsessøgende læge, at manglende kompetencer bedst opnås ved forlængelse af ansættelsen på anden afdeling, kan der indgås aftale herom. Aftalen skal indeholde en justeret uddannelsesplan for, hvornår og hvordan manglende kompetencer opnås. Forlænget ansættelse godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse og af den afdeling som modtager den uddannelsessøgende læge under den forlængede ansættelse.

Forlænget ansættelse kan kun finde sted på anden afdeling, hvor der foreligger et godkendt uddannelsesprogram, og hvor den reviderede uddannelsesplan kan godkendes.

5.2.3 Forlængelse af ansættelser

Ansættelse i de enkelte elementer i den kliniske basisuddannelse kan maksimalt forlænges tidsmæssigt med 100 % af den planlagte tid.

Ansættelse i introduktionsstilling/det enkelte element af en introduktionsstilling kan maksimalt forlænges tidsmæssigt med 100 % af den planlagte tid.

Ansættelser i de enkelte elementer i hoveduddannelsen kan maksimalt forlænges med 50 % af den planlagte tid. Fravigelse herfra kan besluttet af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, når der foreligger særlige grunde.

5.2.4 Kompetencer, der ikke kan opnås

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at den uddannelsessøgende læge, trods justeringer af uddannelsesplanen, ikke kan opnå de krævede kompetencer, godkendes uddannelseselementet ikke af ansættelsesstedet. Med-

delelse herom sendes til den uddannelsessøgende læge og til Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

I meddelelsen skal angives de væsentligste grunde til at uddannelsesforløbet ikke har kunnet godkendes. Der skal i videst muligt omfang henvises til eksisterende dokumentation – mødereferater, evalueringsreferater, justerede uddannelsesplaner o. lign. – der belyser uddannelsesforløbet og bestræbelserne for at opnå de krævede kompetencer. Endvidere skal den uddannelsessøgende læge gøres bekendt med klageadgangen, jf. afsnit 7.

Ved manglende godkendelse af uddannelseselementer skal uddannelsesstedet tilbyde den uddannelsessøgende læge vejledning om det videre uddannelsesforløb, herunder om valg af andet speciale.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal ligeledes tilbyde individuel vejledning samt planlægge og godkende en eventuel erstatningsansættelse jf. Vejledning om erstatningsansættelser i den lægelige videreuddannelse.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, der har forestået det hoveduddannelsesforløb, der ikke har kunnet godkendes, orienterer de to øvrige Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse herom.

Hvis et ansættelsessted vurderer, at ansættelsesforholdet ikke kan fortsætte indtil udløb af ansættelsen og ønsker at opsiges den uddannelsessøgende læge, gælder almindelige ansættelsesretlige regler. Ved opsigelsen ophører ansættelsesstedets uddannelsesmæssige forpligtelser. Den uddannelsessøgende læge har herefter mulighed for at få individuel vejledning om de videre uddannelsesmuligheder hos Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

6. Obligatorisk teoretisk uddannelsesprogram og kompetencevurdering

I henhold til § 10 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger indgår et obligatorisk teoretisk uddannelsesprogram bestående af generelle kurser, speciale-specifikke kurser og et forskningstræningsmodul.

Ved fravær fra et tilmeldt kursus, der udgør mere end 10 % af den fastsatte varighed af kurset, godkendes kurset ikke. Godkendelse af kurset kræver desuden at kursisten har deltaget aktivt, har afleveret eventuelle opgaver til tiden og har demonstreret eventuelle færdigheder som skal opnås på kurset.

Hvis kurset ikke godkendes, skal kursuslederen vurdere, hvilke af de kompetencer, der skal opnås i løbet af kurset, og som den pågældende mangler at opnå. Derefter skal kursuslederen sammen med den uddannelsessøgende læge, ansættelsesstedet og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse planlægge, hvordan de manglende kompetencer skal opnås.

Manglende kompetencer vil kunne opnås på følgende måder:

- den uddannelsessøgende læge deltager i tilsvarende kursus (kun i den del af kurset som den pågældende ikke tidligere har deltaget i, eller den del der ikke er bestået)
- en uddannelsessøgende læge opnår det/de manglende kompetencer ved selvstudie som planlægges sammen med kursuslederen
- den uddannelsessøgende læge opnår den/de manglende kompetencer under den resterende kliniske uddannelse. Opnåelse af manglende teoretiske kompetencer på et ansættelsessted forudsætter, at ansættelsesstedet kan tilbyde læring og evaluering i forhold til de manglende kompetencer.

Når kursuslederen sammen med den uddannelsessøgende læge har planlagt, hvordan manglende kompetencer skal opnås, er ansættelsesstedet ansvarlig for at justere uddannelsesplanen i samarbejde med den uddannelsessøgende læge.

7. Klageadgang

Der kan klages over uddannelsesmæssige forhold på den enkelte afdeling til det pågældende Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse. Der kan klages til Sundhedsstyrelsen over afgørelser fra Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Sundhedsstyrelsen, den 14. juli 2008

MARIT KARINA BUCCARELLA

/ Maria Herlev Ahrenfeldt